

Sygn. akt I.Ca 165/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Joanna Walczuk
Sędziowie:	SSO Cezary Olszewski SSO Aneta Ineza Sztukowska (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2017 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletnich K. K. , i M. K. reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową A. K.**

przeciwko R. K.

o zmianę orzeczenia alimentacyjnego

na skutek apelacji pozwanego R. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Elku

z dnia 27 lutego 2017r., sygn. akt III RC 444/15

oddala apelację.

SSO Joanna Walczuk SSO Cezary Olszewski SSO Aneta Ineza Sztukowska

Sygn. akt: I. Ca. 165/17

UZASADNIENIE

Małoletni powodowie: M. K. i K. K. reprezentowani przez przedstawicielkę ustawową A. K. wnieśli pozew przeciwko R. K., w którym domagali się podwyższenia alimentów do kwoty po 1.500 zł. W uzasadnieniu wskazywali, że dotychczasowe alimenty zasądzone w wysokości po 700 zł orzeczone zostały wyrokiem rozwodowym z 2011 r., a przez kilka lat potrzeby małoletnich znacząco wzrosły i według strony powodowej kwotowo jest to co najmniej po 3.300 zł na każde dziecko.

Pozwany powództwa nie uznał i wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że nie doszło do istotnego zwiększenia się potrzeb małoletnich.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Elku zasądził od pozwanego tytułem podwyższonych alimentów na rzecz każdego z małoletnich: M. K. i K. K. kwoty po 1.000,00 zł miesięcznie, łącznie po 2.000,00 zł, płatnych z góry do dnia 10 - go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w terminie płatności każdej raty do rąk A. K. jako ustawowej przedstawicielki uprawnionych od dnia 12 grudnia 2016 r. poczynając, zmieniając tym samym pkt III wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14 marca 2011 r. w sprawie sygn. akt VI RC 1191/10, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Jednocześnie Sąd ten zniósł pomiędzy stronami koszty procesu; ustalił, iż brakujące koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu, której strona powodowa nie miała obowiązku uiszczać ponosi Skarb Państwa oraz nadał rygor natychmiastowej wykonalności orzeczeniu o alimentach.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

R. K. i A. K. byli małżeństwem od 19.05.2001 r. Z małżeństwa mają syna M. K. ur. (...) i córkę K. K. ur. (...) Rozwód stron orzeczono na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 14.03.2011 r. w sprawie VI RC 1191/10. W wyroku rozwodowym powierzono byłym małżonkom wykonywanie władzy rodzicielskiej, ustalając miejsce pobytu dzieci u matki i obciążając ojca alimentami w wysokości po 700 zł. Wówczas pozwany pracował w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa za wynagrodzeniem 2.950 zł oraz w Urzędzie Gminy w E. z poborami 500 zł, a także prowadził gospodarstwo rolne o powierzchni 50 ha, natomiast matka małoletnich powodów zarabiała wówczas 2.100 zł. Zgodnie ze sporządzonym wówczas planem wychowawczym oboje rodzice powinni pokrywać koszt zakupu książek i przyborów szkolnych, pozwany przyjął na siebie obowiązek zakupu sprzętu sportowego, komputerów, rowerów, ewentualnych instrumentów muzycznych oraz sfinansowania prawa jazdy.

Aktualnie małoletnia K. K. leczy się z uwagi na niedoczynność tarczycy, jest też dotknięta upośledzeniem umysłowym oraz zaburzeniami integracji sensorycznej, skoliozą i płaskostopiem, 5 lat temu została poddana ocenie przetwarzania procesów sensorycznych, w trakcie której zalecono jej systematyczną terapię. Ponadto wymaga ona kosztownego leczenia ortodontycznego – 1.620 zł i uczęszcza na płatne po 60 zł za godzinę zajęcia logopedyczne. K. K. wymaga wkładek ortopedycznych i wymiany okularów. Tak K. K., jak i M. K. leczeni są w prywatnych gabinetach stomatologicznych i alergologicznym. W latach 2012 – 2014 K. K. poddawana była rehabilitacji w Ośrodku (...) w E.. Małoletnia została też zakwalifikowana na bezpłatny letni turnus leczenia usprawniającego w 2016 r. Małoletni M. K. wymaga wsparcia rodziców w nauce, a K. K. jako dziewczynka z lekkim upośledzeniem umysłowym wymaga kształcenia specjalnego realizowanego w warunkach szkoły ogólnodostępnej, oddziału integracyjnego lub specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego. Matka małoletnich powodów wystąpiła do pozwanego o zwrot części wydatków (zakup książek i przyborów, odzieży i obuwia sportowego) wynikających z rodzicielskiego planu wychowawczego. Małoletni powodowie uczyli się języka angielskiego w prywatnej szkole co kosztowało łącznie ponad 250 zł miesięcznie.

A. K. pracuje w (...) w G. jako księgowa za wynagrodzeniem około 2.500 zł netto miesięcznie. Matka małoletnich powodów nabyła w 2014 r. działkę pracowniczą wraz z budynkiem drewnianym, altanką, składzikiem, kosiarką, stołem drewnianym i 2 ławami za 14.700 zł. W 2015 r. A. K. zarobiła w sumie (łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem w (...)) prawie 40.000 zł brutto, co miesięcznie daje około 2.400 zł netto. W 2016 r. było to odpowiednio prawie 47.000 zł brutto, co przekłada się na około 2,850 zł netto miesięcznie.

R. K. i A. K. (była żona pozwanego) mają wspólny kredyt mieszkaniowy, niespłacony jeszcze w kwocie prawie 16.000 zł, który jest spłacany w ratach po około 125 zł miesięcznie przez pozwanego. R. K. i A. K. (obecna żona pozwanego) mają wspólny kredyt mieszkaniowy w wysokości ponad 151.000 zł. Pozwany ma zadłużenie w Agencji Nieruchomości Rolnych w wysokości prawie 19.000 zł, które jest terminowo spłacane. Pozwany korzysta też jako rolnik z preferencyjnego kredytu w Banku (...) S.A. w wysokości 114.000 zł. R. K. zarabia w Urzędzie Gminy w E. 4.000 zł brutto – prawie 2.900 zł netto. Pozwany zawarł w 2012 r. ze swoją obecną żoną A. K. umowę małżeńską majątkową ustanawiającą rozdzielną majątkową. Pozwany z drugiego małżeństwa ma syna S. K. ur. (...), który uczęszcza do niepublicznego przedszkola za miesięczną opłatą 500 zł. Pozwany prowadził działalność gospodarczą w zakresie ubezpieczeń w latach 2011 – 2014. Żona pozwanego A. K. wzięła w leasing w ramach praktyki lekarskiej auto.

Pozwany płaci innym rolnikom za obrabianie jego ziemi oraz dokonuje potrzebnych do prowadzenia gospodarstwa zakupów.

Pozwany na terenie Gminy Ł. posiada gospodarstwo o powierzchni 12 ha fizycznych i 6,5 ha przeliczeniowych, na terenie Gminy M. Ł. pozwany posiada nieruchomość o powierzchni prawie 1,5 ha fizycznego i niespełna 0,7 ha przeliczeniowego. Na terenie Gminy O. pozwany ma gospodarstwo o powierzchni 11,5 ha fizycznego i 7,2 ha przeliczeniowego. Na terenie Gminy E. pozwany ma gospodarstwo o powierzchni 24,3 ha fizycznego i 17 ha przeliczeniowego. Na terenie Gminy M. E. pozwany ma kilkusetmetrową działkę zabudowaną ponad dwustumetrowym domem. Pozwany występuje systematycznie o dopłaty rolnicze.

Obecnie A. K. zarabia około 2.900 zł netto. Syn zamierza uczyć się w liceum mundurowym, którego czesne wynosi 300 zł za miesiąc. Rozpoczyna się też ortodontyczne leczenie małoletniej K. K., które w całości kosztować może do 10.000 zł. Za ostatnie zimowisko córki zapłaciła 250 zł (pozwany 200 zł). Według jej szacunków utrzymanie każdego z dzieci kształtuje się na poziomie 3.400 zł.

Natomiast aktualna żona pozwanego jest lekarzem i pracuje w szpitalu oraz w prywatnej przychodni. R. K. spłaca kredyt za lokal (stanowiący przedmiot majątku wspólnego jego i A. K.), w którym mieszka jego była żona wraz z dziećmi. Na polepszenie kultury ziemi wydał w ubiegłym roku do 25.000 zł, a na rozbudowę pasieki (jego hobby) około 7.000 – 8.000 zł. Otrzymuje dopłaty w wysokości 60.000 zł, gospodarstwo posiada powierzchnię 62 ha fizycznych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy, odwołując się do art. 133 § 1 k.r.o., art. 135 § 1 i 2 k.r.o. i art. 138 k.r.o., wskazał, że hipotetyczny dochód pozwanego kształtuje się na poziomie około 11.500 zł miesięcznie. Na kwotę tą składa się oprócz wynagrodzenia za pracę w wysokości 2.900 zł, także dochody z gospodarstwa w wysokości 8.600 zł.

Sąd Rejonowy zważył również, że potrzeby każdego z małoletnich powodów kształtują się na poziomie 2.000 zł miesięcznie, mając na względzie 44% wzrost wysokości minimalnej płacy pozwanego z daty poprzedniego orzeczenia alimentacyjnego w porównaniu z aktualną na czas orzekania, co oznacza, że wysokość alimentów powinna wzrosnąć o kwotę 300 zł i obecnie wynosić 1.000 zł. Przy założeniu też, że matka małoletnich powodów przeznacza na utrzymanie każdego z nich po około ¼ swego wynagrodzenia – około 750 ($2.900 \div 4$) to koszty utrzymania małoletnich powodów zaspokajane będą kwotą 1.750 zł (większą niż trzykrotność minimum socjalnego). Do tego dochodzą spłaty kredytu za mieszkanie regulowane przez pozwanego, a które zajmowane jest przez małoletnich powodów i była żoną oraz incydentalne partycypowanie pozwanego w niektórych kosztach utrzymania małoletnich powodów. W sumie więc środki przeznaczane przez rodziców na utrzymanie małoletnich powodów zbliżają się do 2.000 zł, co odpowiada czterokrotności minimum socjalnego.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na mocy art. 100 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. O brakujących kosztach sądowych, których małoletni uprawnieni do alimentów nie mieli obowiązku uiszczać, Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Natomiast o rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd Rejonowy postanowił na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany R. K., zaskarżając go w całości i domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie solidarnie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Orzeczeniu temu zarzucił:

1) niezgodność ustaleń faktycznych Sądu z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, szczegółowo wymieniony i uzasadniony w uzasadnieniu, a wyrażający się w zanegowaniu przyjętych przez Sąd Rejonowy potrzeb obojga małoletnich powodów w kwocie po 3.000 zł miesięcznie i z tak ustalonej kwoty, obciążenie pozwanego obowiązkiem zapłaty w wysokości 2.000 zł miesięcznie, z całkowitym pominięciem, iż od każdej ze stron biorących udział w procesie

wychowawczym wymaga ponoszenia równowartości połowy kosztów, przy takim ustaleniu, po 1.500 zł miesięcznie przez każde z rodziców,

2) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na przyjęciu, bez żadnej weryfikacji, bez żadnych dowodów wskazywanych w najwyższych stawkach kosztów utrzymania małoletnich, w żaden sposób nie popartych stosownymi dowodami,

3) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności dowodów przedstawionych przez pozwanego, tj. jego sytuacji materialnej i jego sytuacji rodzinnej, w szczególności narodzin syna S..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, apelacja nie zawiera żadnych argumentów, które mogłyby podważyć prawidłowe ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji. Ustalenia te, Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za podstawę własnego rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd Rejonowy prawidłowo również przeprowadził postępowanie dowodowe, a dokonana przez ten Sąd ocena zgromadzonego materiału nie budzi zastrzeżeń. Sąd Rejonowy w sposób szczegółowy wyjaśnił, na jakich dowodach się oparł, a przeprowadzona przez niego analiza jest wnikliwa i logiczna. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy doszedł także do prawidłowych wniosków i zasadnie dokonał podwyższenia alimentów zasądzonych na rzecz małoletnich powodów do kwot po 1.000 zł miesięcznie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, dowody przeprowadzone w postępowaniu apelacyjnym w żaden sposób nie wpływają na ocenę zaskarżonego orzeczenia - nie podważają trafności wniosków, do jakich doszedł Sąd I instancji uzasadniając swoje rozstrzygnięcie. Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż po stronie małoletnich powodów i pozwanego nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca inne ukształtowanie obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec dzieci.

Nie doszło bowiem do naruszenia przepisów art. 133, 135 i 138 k.r.o. i błędnej ich wykładni. Trafnie Sąd I instancji ocenił usprawiedliwione potrzeby małoletnich powodów oraz zdolności zarobkowe rodziców dzieci porównując stan faktyczny od ostatniego orzeczenia o alimentach. Alimenty zasądzone od pozwanego na rzecz dzieci w kwotach po 700 zł na obecnym etapie ich rozwoju nie pozwalały bowiem zaspokoić wszystkich ich usprawiedliwionych potrzeb.

Zasądzona łączna kwota 2.000 zł na rzecz małoletnich powodów tytułem podwyższonych alimentów w ocenie Sądu Okręgowego nie jest kwotą wygórowaną dla pozwanego. Matka małoletnich powodów w sposób wyczerpujący i nie budzący wątpliwości przedstawiła koszty poszczególnych elementów utrzymania dzieci i wydatkowania pieniędzy na ich utrzymanie, zainteresowania, rozrywki czy też zajęcia rozwojowe. Nie budzi wątpliwości, że małoletnia K. K., oprócz standardowych kosztów utrzymania (wyżywienie, ubiór, obuwie, środki higieniczne, przybory szkolne), wymaga znacznych nakładów finansowych w związku z jej niepełnosprawnością, a więc udziału w zajęciach terapeutycznych, logopedycznych, rehabilitacyjnych. Dodatkowo małoletnia wymaga zakupu wkładek ortopedycznych, okresowej wymiany okularów i pozostaje pod opieką ortodontyczną w związku z wadą zgryzu. Natomiast 16-letni małoletni M. K., również oprócz standardowych kosztów utrzymania (wyżywienie, ubiór, obuwie, środki higieniczne, przybory szkolne) uczęszcza na dodatkowe płatne kursy językowe i przedmiotowe, wymaga korekty zgryzu aparatem ortodontycznym, pozostaje pod opieką stomatologiczną i alergologiczną. Wszystkie te wydatki, w ocenie Sądu Okręgowego, uprawniają do wniosku, że usprawiedliwione koszty utrzymania każdego z małoletnich powodów oscylują wokół kwoty 2.000 zł miesięcznie.

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutu pozwanego, iż nie będzie on w stanie ponieść kosztów miesięcznego utrzymania dzieci w kwotach po 1.000 zł (łącznie 2.000 zł). Pozwany ma dobrą sytuację zarobkową i materialno-bytową. Wprawdzie aktualnie jego dochody z pracy zarobkowej, biorąc pod uwagę okres, kiedy ustalono po raz ostatni świadczenia alimentacyjne na rzecz dzieci, uległy zmniejszeniu o 600 zł, to jednak należy zauważyć, że posiada on

wielohektarowe nieruchomości i otrzymuje on dopłaty w kwocie 60.000 zł rocznie, które wydatkowane są na spłatę kredytów oraz inwestycje w gruntach rolnych. Nie można też pominąć, że pozwany posiada pasiekę o wartości kilku tysięcy złotych. Zainwestowane zaś pieniądze zwrócą się w postaci miodu, pyłku czy pierzgi, które następnie można z zyskiem sprzedać.

Podkreślić również trzeba, iż fakt obciążenia pozwanego kredytem mieszkaniowym na zakup mieszkania, w którym mieszka on z obecną żoną, oczywiście zmniejsza jego możliwości majątkowe, jednak nie może prowadzić do zobowiązania go do płacenia z tego tytułu mniejszych alimentów na rzecz dzieci. Zobowiązania te mają charakter zobowiązań dobrowolnych, które nie mają pierwszeństwa przed zobowiązaniami alimentacyjnymi. Pozwany powinien w pierwszej kolejności przeznaczać posiadane przez siebie środki finansowe na utrzymanie swojej rodziny, w tym dzieci z poprzedniego związku małżeńskiego, a dopiero w dalszej kolejności zaciągać tak wysokie zobowiązania kredytowe. Zwrócić także należy uwagę, że spłacany przez pozwanego kredyt zaciągnięty na zakup mieszkania, w którym mieszkają małoletni powodowie i ich matka, może być rozliczony w postępowaniu działowym, co oznacza, że A. K. będzie musiała zwrócić pozwanemu część pieniędzy wydatkowanych na ten cel.

W ocenie Sądu Okręgowego, sam też fakt, że pozwany posiada trzecie dziecko z aktualnego związku małżeńskiego nie może rzutować w sposób istotny na zakres świadczeń alimentacyjnych wobec małoletnich powodów. Zauważyć należy, że pozwany decydując się na kolejne dziecko, winien mieć na względzie, że będzie musiał je utrzymać, bez pokrzywdzenia dzieci już wcześniej posiadanych. Zdaniem Sądu Okręgowego, możliwości majątkowe i zarobkowe pozwanego pozwalają realizować ustalony w zaskarżonym orzeczeniu obowiązek alimentacyjny wobec małoletnich powodów i zaspokajać na dobrym poziomie potrzeby syna S..

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 385 k.p.c. apelacja podlegała oddaleniu.

SSO Joanna Walczuk SSO Cezary Olszewski SSO Aneta Ineza Sztukowska